

wachten was. vele caulocystiden (zie fig. f) voorkomen, zelfs tot even boven de verbrede steelbasis. De meest voorkomende vorm is ook hier weer de ca. lageniforme van $38-65 \times 7.0-15.5 \times 4.0-7.6$ mu. maar er komen ook kort clavate- tot blaasvormige vormen voor van bijv. 19×7 mu. 32×15.5 en 42×11.5 mu. Ook hier komen weer enkele geel gekleurde cystiden voor. zeer zelden komt er een bij de top gevorkt exemplaar te voorschijn: één keer zag ik er één met een in het midden sterk verdikte wand van ca. 2 mu. Gespverbindingen komen veelvuldig voor.

Een paddestoel met zo'n overstelpende hoeveelheid bijzondere eigenschappen kan niet moeilijk zijn te determineren, desondanks is hij slechts weinig gevonden. Dankzij de spontane medewerking van de heer Bas, die de Nederlandse vondsten van 1956 en 1960 op zijn naam heeft staan, kan ik hieronder de Europese vondsten laten volgen. Dit lijstje doet bij mij de gedachte opkomen dat *A. putaminum* een "cultuurvolger" zou kunnen zijn.

Europese vondsten:

zomer 1913	: Frankrijk, Haute-Saône; in verbinding met kersepitten c.q. pitten van <i>Prunus</i> -achtigen.
juli 1956	: Nederland, Leiden; op zandige kleiige tuingrond vermengd met gedeeltelijk vergane mest en stroresten.
juli 1960	: Nederland, Amsterdam, schoolwerktuin op zandige klei.
augustus 1967	: Frankrijk, Lyon; op vergane houtresten (krullen, spaanders?).
mei tot juli 1967 en half juli tot half augustus 1968	: Frankrijk; Givors (Rhône); in een kerseboomgaard waar de grond om de twee of drie jaar bedekt wordt met een laag stro; de paddestoelen waren verbonden met het half verteerde stro en niet met kersepitten.
augustus 1969	: Nederland, Alkmaar.

Literatuur:

Maire, R. (1913). *Etudes mycologiques*", in *Annales mycologici* 11: 331-358.

Bas, C (1958) in *Blumea*. suppl. IV: 141-143.

Colin, M. et M. Jossierand. (1967). *Extrait du Bull. mensuel de la Soc. Lin. de Lyon* nr. 10: 443-447.

(1968). *idem* nr. 9: 365-367.

Kühner, R. et H. Romagnesi. (1953). *Flore analytique*: 341.

F. A. v. d. Bergh.

AMANITA VIROSA IN HET VEENGEBIED

Deze fraaie witte Amaniet wordt tot de zeldzame soorten gerekend. Hoewel hij de meeste jaren verschijnt is hij op geen van de vindplaatsen die mij bekend zijn erg talrijk. Meestal houdt het met 2 à 4 exemplaren wel op. De hoed is min of meer parabolisch van vorm en soms in het midden. bij het ouder worden, iets geelachtig. De hoed heeft vaak een rafelige rand terwijl de steel ook die indruk maakt. De voet van de steel bevindt zich in een beurs terwijl de mancheteer is. De paddestoel verschijnt vaak in het laatst van augustus en is waarschijnlijk warmte minnend. Het is niet gemakkelijk na te gaan waarom *A. virosa* tot de meer zeldzame soorten behoort. Misschien komt dit omdat hij speciale eisen aan de bodem stelt. "Moser" meent dat deze Amaniet voornamelijk in naaldbossen gevonden wordt. In het boekje van "Lange" wordt de nadruk gelegd op de zuurgraad van de bodem. Zure grond wordt hier als criterium gesteld. Daar ik een

veenkoloniaal gebied woon waar genoemde paddestoel nog al eens voorkomt, zou het opervlakkig beschouwd, voor de hand liggen dat het zure "turfland" van doorslag gevende betekenis zou kunnen zijn in verband met het daar voorkomen van *A. virosa*. De zaak is echter in werkelijkheid gecompliceerder dan ze schijnt. Voor het vervoer van turf heeft heeft men veel kanalen gegraven in Hoofddiep. Raaien en de zgn. wijken die $\pm$ om de 200 meter in verbinding komen met het betreffende Hoofddiep. Bezijden de wijken is dus veel zand en keileem uit de diepte van onder het veen naar boven gekomen en blijven liggen. Aan deze wijken liggen nogal tamelijk veel hakhout bosjes terwijl in sommige daarvan *A. virosa* te vinden is. Deze groeien juist op de stroken zanderige grond naast die wijken. De bosjes komen nl. bijna nooit van wijk tot wijk, zijn dus smaller dan 200 meter. Terwijl de zandlaag naast de wijken meer dan 60 cm. hoog was, bedroeg die aan de landzijde niet meer dan $\pm$ 20 cm. Daar de groeiplaatsen zeer beperkt zijn was het mogelijk om na te gaan waarom deze beperking ook op de zandstroken nog gold. Althans in verband met de structuur van de grond een bijdrage te doen aan de opheldering van een ingewikkeld verschijnsel. Hierbij is gebleken dat de groeiplaatsen van *A. virosa* een duidelijk vruchtbaarder bovenlaag hadden. Hier bevond zich een laag grond die aan tuinaarde herinnerde van $\pm$ 25 cm. dikte op een vrij dikke laag bruinzand hier en daar vermengd met een beetje keileem. De aanwezigheid van gras was een aanwijzing dat de grond stikstof houdend was terwijl dus met het oog op de keileem een weinig kalk ook niet ondenkbaar is. Ook vogelmest kan hier een rol spelen. Op één vindplaats groeide de zwam in een bosje dat van "oorsprong" zanderig is. *Amanita virosa* groeit in mijn omgeving dus niet op extreem zure gronden. In Duitsland (Moser) zal men wel met een soort te maken hebben die zich speciaal aangepast heeft aan dennenbossen. De groeiplaatsen van mijn omgeving leveren een soort die met "eiken" geassocieerd schijnt te zijn.

K. Booy.

EEN KNUPPEL IN DE HETE BRIJ

Bij het lezen van bovenstaande titel zal menigeen menen met een verwarde geest te maken te hebben. Wel, ik wil dat niet ontkennen en ik hoop, dat er iets aan is te doen, juist binnen de kring van leden van de NMV, want daar heeft het mee te maken. Het gaat namelijk om het volgende. Als bestuurslid van de mycologische vereniging wordt men verdacht van deskundigheid. Nu is deskundigheid in deze tijd dikwijls een twijfelachtige kwaliteit. Onlangs heb ik daar een bijzonder fraai verhaal over gelezen, geschreven door Prof. Heijn (Delft-TH) die de ontwikkeling nagaat van leken en deskundigen, beginnende bij een tijd, heel lang geleden, toen er nog geen deskundigen bestonden en bijgeval ook geen leken. Langs een lange weg heeft een ontwikkeling plaats gevonden naar een hoog gespecialiseerde maatschappij, waarin allerlei categoriën van deskundigen en ook van leken, die eenvoudigerwijze te verdelen zijn in relatieve en absolute leken.

En deze twee laatste categoriën spelen een rol in mijn verhaal. De directe aanleiding daarvoor is een recent verzoek van een radioomroep om in een programma iets te zeggen over de alarmerende berichten die men had ontvangen over de toestand van de paddestoelenflora, die door het vele plukken, verzamelen en door het gebruik van allerlei "vergiften" in land en tuinbouw in een noodtoestand zou verkeren. Vele deskundigen hadden reeds jaren op het gevaar gewezen en nu was het dan zo ver. En daar stond ik dus als één "deskundige" tegenover vele andere "deskundigen", waar-tegenover ik mij echter niet anders dan als een relatieve leek kon opstellen.

Ik heb toen op verschillende plaatsen informatie gewonnen (dat doet men dan) en